

Kalverliefdes en liedjes van vroeger op cd

Alle geïnterviewden in het boek *Luidkeels Samen* zijn van bovenaf gefotografeerd, tijdens hun middagmaal.

Foto C.P. Berbée

LEEUWARDEN CP Berbée en Sarah Sötemann spraken met ouderen over de liefde. Gesprekken die leidden tot dubbel-cd en boek *Luidkeels Samen*, met interviews, oude en nieuwe liedjes. 'Luidkeels Samen' geïnspireerd op gesprekken over eerste liefde

Gitte Brugman

Pikante liedjes, daar waren conceptueel kunstenaar CP Berbée en singer-songwriter Sarah Sötemann naar op zoek. Ze zouden in het kader van *Over de Drempel* op bezoek bij eenzame ouderen en mensen met een beperking, om met hen te praten over hun eerste liefde. 'Hoe spannend, opwindend of heerlijk was dat?', als hun leidraad.

Maar corona veranderde de plannen. Van gezamenlijke 'sing along'-concerten kwam het niet. Toch sprak het tweetal met zeventien mensen (voornamelijk vrouwen) over de liefde. Sötemann maakte tien liedjes geïnspireerd op de verhalen. Berbée stelde een boekje samen met foto's en illustraties. Ze fotografeerde de geïnterviewden van bovenaf, tijdens hun middagmaal. Niet te herkenbaar, omdat hun individuele verhalen symbool staan voor „het universeel menselijke van liefde”.

De muziek-cd opent met *Hymne* op een tekst van Silvia Kerkhof: *De dans van het leven / is in de speeltuin van de wereld / de voeten stevig op de grond / het hart is vrij en vol van liefde*. Op de cd met gesprekken horen we Joop Venis-de Jager vertellen over haar kalverliefde Alco, die bij haar in de eerste klas van het lyceum zat. Hij plukte heel veel bloemen voor haar. „Vooral fluitenkruid, want ik speelde Fluitenkruid, de hoofdrol in een kinderoperette. De uitvoering ging niet door wegens luchtaanvallen.” En verder gebeurde er ook 'niets'.

Lasse was de belangrijkste liefde voor Anneke Douma in Florastate. Zijn baas nam hem altijd mee naar het vrijwilligerswerk dat ze toen deed in een jongerencentrum. Ze was heel bang voor honden, omdat ze ooit als kind bij een hek was gezet, waar ze niet weg kon. Hoe harder ze gilte, hoe harder de aanwezige herder tegen haar blafte. *Zo werd ik een angsthaas / maar jij hielp me ervan af*, zingt Sötemann naar aanleiding van het verhaal. Met Lasse was het vier poten op één buik. *En je had niet eens echt door / hoeveel je voor mij hebt gedaan*.

Er komt een aantal bestaande liedjes voorbij, zoals *Als ik de golven op het strand zie*, dat Ria Valk in 1965 zong. Het lievelingslied van Garda, die Sötemann op de markt trof. Wiesje Laskewitz had een moeder (Maria Grimm) die altijd vrolijk was en versjes voor haar kinderen verzong. Ze zong ook het droevige liedje *Ik ga pappie tegemoet* van Johnny Hoes voor hen, waarbij ze heerlijk konden huilen.

Claasje Kos zingt met dunne stem het liedje *Haarlemmerhout*. Het vertelt van jonge stellen die dit bos in gingen om 'een kindje te kopen'. Voor jonge meisjes in de jaren vijftig was zwanger worden vaak de enige mogelijkheid om het ouderlijk huis te ontvluchten, legt ze uit. „Het was armoe troef. In de grote gezinnen met krappe behuizing kwam veel seksuele intimidatie en verkrachting voor.” Haar moeder zorgde voor tien kinderen in een tweekamerwoning op vier hoog in Amsterdam. Af en toe zong ze het liedje voor hen, toen ze pubers waren. „Daar zat waarschijnlijk een boodschap in”, zegt ze. In elk geval waren ze allemaal 'voorzichtig', en geen van de acht meiden kwam 'met een buik met benen' thuis.

Op de markt kwam het tweetal ook in gesprek met Jari. Op de vraag of hij bij de liefde denkt aan een speciaal liedje noemt hij *Changes* van Ozzy Osborne. Niet een voor de hand liggende keuze. Maar het zet Sötemann aan het denken. Normaal gesproken komen haar liedjes in 'één flow' bij elkaar, zowel muziek als tekst. Nu heeft ze met het nummer van Osborne op haar koptelefoon eerst een gedicht voor Jari geschreven.

Rode draad is zijn uitspraak: *Love. It starts and ends all the time*. In een soort zeemanslied, *Blauwe rokken*, wordt de zee voorgesteld als een jaloerse minnares. De klezmermuziek die ze er daarna bij componeerde, is voor Anja, die aan autisme en MS lijdt. Ze houdt van klezmer en danste daar vroeger urenlang op in de zaal naast de kerk, toen ze dat nog kon. En zo zijn er nog meer ontroerende en lieve verhalen te vinden op *Luidkeels Samen*.

In september komt een creatieve mix van muziek en stukken tekst op vinyl uit, waar dj's en scratchers mee aan de haal mogen gaan. Dan verschijnt er ook een podcast met de *making of* en uitgebreide interviews. „En misschien een kleine theatertournee.”

